

Mozart na tisíc způsobů

Švédský Mozart – Joseph Martin Kraus (1756–1792), tzv. „Švédský Mozart“ (ačkoliv byl Němec), se narodil ve stejném roce jako Wolfgang Amadeus. Zatímco Kraus studoval práva, jeden spolužák ze Švédska ho přesvědčil, aby se přestěhoval do Stockholmu, „Benátek severu“. Po několika letech jej král Gustav III., oddaný mecenáš umění, jmenoval královským hudebním ředitelem na Švédském dvoře. 16. března 1792 navštívil král Gustav maškarní ples na kterém byl na něj spáchán atentát. Kraus napsal pohřební kantátu a smuteční symfonii *Symphonie Funebre*, které byly hrány na pohřebním obřadu 13. dubna. Smrt Gustava III. způsobila zásadní zvrat v kulturních institucích, které podporoval. Krátce poté se prudce zhoršil i zdravotní stav skladatele a jen o několik měsíců později zemřel na tuberkulózu.

Kraus, Joseph Martin: *Symphonie c moll* – <https://www.youtube.com/watch?v=gidbTgGGBmw>

Černý Mozart – Joseph Bologne (1745–1799) byl francouzský houslista, dirigent, skladatel a voják. Prokázal se však také jako schopný šermíř, sportovec a skvělý tanečník. Jeho historický význam částečně spočívá v jeho nezvyklém původu. Bologne byl prvním skladatelem afrického původu, který dosáhl širokého uznání v evropské hudbě. Složil řadu houslových koncertů, smyčcových kvartetů, koncertantních sinfonií, houslových duetů, sonát, dvou symfonií a řadu scénických děl, zejména žánru *opéra comique*.

Bologne, Joseph: *Houslový koncert č. 2 A dur* – <https://www.youtube.com/watch?v=On2luLSf7XI>

Anglický Mozart č. 1 – Thomas Linley, Jr. (1756–1788) narozený ve stejném roce jako Mozart, je jedním ze dvou uchazečů o titul „Anglický Mozart“. Linleyho schopnosti byly zřejmé již od raného věku. Když mu bylo sedm, vyučil se u Williama Boyce. Linley se ve 22 letech utopil při nehodě na lodi. Mozart později řekl svému příteli, že „*Linley byl skutečný génius*“, který „*kdyby žil, byl by jednou z největších ozdob hudebního světa*“.

Linley Jr., Thomas: *Houslový koncert F dur* – <https://www.youtube.com/watch?v=AOqHO1jaW2E>

Francouzský Mozart/Mozart flétny – François Devienne (1759–1803) byl francouzský skladatel a učitel hry na flétnu na pařížské konzervatoři. Působil v Paříži jako flétnista, fagotista a skladatel, hrál na fagot v Pařížské opeře. V 90. letech 18. století psal úspěšné opery, včetně *Les visitandines* (1792), které mu přinesly velký úspěch. Napsal *Méthode de Flûte Théorique et Pratique* (1793), která byla několikrát přetištěna a výrazně přispěla ke zlepšení úrovně francouzské dechové hudby na konci 18. století. Jako mnoho jiných hudebníků své doby se přidal ke svobodným zednářům.

Devienne, François: *Koncertantní symfonie pro flétnu, hoboj, fagot, lesní roh a orchestr* – <https://www.youtube.com/watch?v=iyJ-yzn9T28>

Anglický Mozart č. 2 – Samuel Wesley (1766–1837) byl synem skladatele Charlese Wesleyho a synovcem Johna Wesleyho, zakladatele metodistické církve. Samuel byl stejně jako Mozart zázračné dítě. Jeho otec vzpomínal, že „bylo mu mezi čtyřmi a pěti lety, když se mu dostalo do rukou Händelovo oratorium *Samson*, a jen díky tomu se naučil číst noty“.

Wesley, Samuel: *Symfonie č. 5 Es dur* – <https://www.youtube.com/watch?v=E7ihaYUdtYI>

Italský Mozart – Gioacchino Rossini (1792–1868) se narodil v Pesaru 29. února 1792, tři měsíce po Mozartovi. Stejně jako on byl již v mladém věku nesmírně talentovaný. Skládat začal ve 14 letech a za pouhých 19 let napsal 39 oper. Z nich lze jmenovat: *Lazebník sevillský*, *Italka v Alžíru*, *Straka zlodějka*, *Popelka*, *Turek v Itálii*, *Semiramide* a *William Tell*. Rossini zanechal komponování již roku 1829 a odešel na venkov, kde zemřel roku 1868.

Rossini, Gioacchino: *Variace pro klarinet a orchestr* - <https://www.youtube.com/watch?v=N0Ty7WtSt6Q>

Španělský Mozart – Juan Crisóstomo de Arriaga (1806–1826) Vzhledem ke krátké životní dráze i charakteru své hravé hudby bývá Juan Crisóstomo de Arriaga nazýván španělským Mozartem. Navíc se narodil na den přesně 50 let po něm. Svou jedinou operu *Los esclavos felices* („Šťastní otroci“) složil, když mu bylo čtrnáct. S podporou svých patronů v Bilbao se Arriaga přestěhoval do Paříže, aby studoval na konzervatoři. Byl tak nadaný, že se brzy stal asistentem pedagoga v hodině harmonie. Zemřel deset dní před svými dvacátými narozeninami.

Arriaga, Juan Crisóstomo de: *Smyčkový kvartet č. 1 d moll* – <https://www.youtube.com/watch?v=C4TZZT7CfyM>

Mozart 19. století – Felix Mendelssohn Bartholdy (1809–1847) Schumann o něm prohlásil: „Je to Mozart 19. století, nejjasnější z hudebníků, který vidí jasněji než ostatní rozpory naší doby a je první, kdo je napraví.“ Jako první jej k Mozartovi přirovnal již sám Johann Wolfgang von Goethe při rozhovory s Carlem Friedrichem Zelterem v Berlíně u kterého od května 1819 studoval Mendelssohn (zpočátku se sestrou Fanny) kontrapunkt a kompozici.

Mendelssohn-Bartholdy, Felix: *Houslový koncert e moll, op. 64* – <https://www.youtube.com/watch?v=tT1qhGP1qSs>

Kanadský Mozart/Mozart Québecu – André Mathieu (1929–1968) byl kanadský pianista a skladatel. Jeho práci oceňoval mimo jiné i Leonard Bernstein. Jako skladatel se Mathieu svým stylem přikláněl k pozdně romantické škole Rachmaninově a jeho hudba byla ovlivněna i Debussym. Mathieu napsal mnoho děl pro klavír. Jeho třetí klavírní koncert, známý jako „Concerto Romantique“ nebo „Quebec Concerto“, vzdává hold hudbě této kanadské provincie, přičemž ve třech větech cituje quebecké melodie.

Mathieu, André: *Klavírní koncert č. 3 "De Québec"* – <https://www.youtube.com/watch?v=-AfbEEUX5B8>

Mozart Madrásu – Allah Rakha Rahman, A. S. Dileep Kumar (1967) je plodný indický skladatel a umělec. Často označován jako Mozart z Madrasu. Složil hudbu k filmům jako *Milionář z chatrče*, která mu vynesla dva Oscary; vystupoval po boku Micka Jaggera a také s Londýnským filharmonickým orchestrem, napsal píseň pro zahajovací ceremoniál olympijských her v roce 2012.

Rahman, A. R.: *Titan Watches* – <https://www.youtube.com/watch?v=E16578QgxEA>

Mozart dneška – John Williams (1932) Ačkoli někteří nemusí souhlasit, Gustavo Dudamel nazval Johna Williamse během přípravy nového filmu Star Wars „Mozartem naší doby“.

Williams, John: *Houslový koncert č. 2* – <https://www.youtube.com/watch?v=AjipW05AdH8>

Původní Mozart – Leopold Mozart (1719–1787) byl německý skladatel, houslista a teoretik. Dnes je známý především jako otec a učitel Wolfganga Amadea Mozarta a pro svou houslovou učebnici *Versuch einer gründlichen Violinschule* (1756). Hudba Leopolda Mozarta je nevyhnutelně zastíněna tvorbou jeho syna Wolfganga, nicméně sám otec ochotně obětoval vlastní kariéru, aby propagoval tu synovu. Několik jeho skladeb se nicméně poměrně často objevuje na programech koncertů a dochovala se také celá řada symfonií a jiných děl. Leopold Mozart věnoval pozornost naturalistickému nádechu svých skladeb, jeho *Jagdsinfonie* (neboli *Sinfonia da Caccia* pro čtyři rohy a smyčce) volá po brokovnicích a jeho *Bauernhochzeit* (Sedlácká svatba) obsahuje dudy, niněru, cimbál, houkání a píšťalky (ad. lib.) a výstřely z pistole. *Musikalische Schlittenfahrt* (Hudební jízda na saních) vyžaduje kromě bohatého orchestru také zvony a biče.

Mozart, Leopold: *Sinfonia da Caccia* – <https://www.youtube.com/watch?v=rRq9abSpjaA>